

Adressater i henhold til vedlagt liste

Deres ref

Vår ref
13/3931

Dato
23.08.13

Høring - Forslag om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning

Kunnskapsdepartementet fastsetter forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften) med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, jf. §§ 3-6, 3-7 og 4-9.

Departementet vurderer normalt en gang årlig behovet for endringer i opptaksforskriften. Forslag om endringer fra og med opptak til studieåret 2014 – 2015 sendes med dette på høring.

1. Forslag om forskriftsendringer

Departementet har også i år mottatt flere forslag om endringer i opptaksforskriften fra universiteter og høyskoler. Departementet har vurdert forslagene i samråd med Samordna opptak (SO).

Forslagene som departementet fremmer med dette høringsbrevet, innebærer i hovedsak ikke endringer av betydning for elevers fagvalg i videregående opplæring. Derfor tas det sikte på at de fleste endringene trer i kraft fra og med opptaket til studieåret 2014 - 2015.

Det foreslås noen mindre, tekniske endringer i forskriftsteksten som ikke omtales nærmere i dette brevet. Endringene er imidlertid innarbeidet i utkastet til forskriftstekst.

Departementet har mottatt forslag om unntak fra førstegangsvitnemålskvote for enkelte utdanninger, jf. forskriften § 7-2. Slike unntak er ikke fastsatt i forskriften. I henhold til § 72 femte ledd, kan departementet unnta enkelte studier fra kravet om kvote for

førstegangsvitnemål. De innsendte unntakene er derfor ikke gjenstand for høring, men blir fastsatt av departementet.

Departementet har også mottatt forslag om å rangere søkere på grunnlag av opptaksprøve alene for enkelte studier, jf. forskriftens § 7-14. Etter § 7-14 første ledd kan dette rangeringsalternativet brukes for studier som etter §§ 4-4, 4-9 og 4-10 har opptaksprøve som spesielt opptakskrav. I henhold til § 7-14 andre ledd, fastsetter departementet hvilket av de tre rangeringsalternativene etter første ledd som skal brukes for de enkelte studier. Forslagene om å rangere søkere på grunnlag av opptaksprøve alene er således heller ikke gjenstand for høring, men vil bli fastsatt av departementet

Forslag om endringer knyttet til y-vei vil bli fulgt opp som egen høringssak senere, jf. Meld. St. nr. 20 (2012-2013) og Innst. 432 S (2012-2013).

2. Nærmere om de enkelte forslagene

Kapittel 2 Generell studiekompetanse

§ 2-3 Opptak på grunnlag av fullført høyere utdanning

I rundskriv F 15 -10 av 30. november 2010, framgår det i merknad til § 2-3 at det ikke stilles krav om ytterligere norskkunnskaper dersom generell studiekompetanse er oppnådd på grunnlag av høyere utdanning med norsk eller nordisk som undervisningsspråk. Handelshøyskolen BI foreslår at dette fastsettes som bestemmelse i forskriften.

Departementet foreslår endring i tråd med dette.

Kapittel 3 Unntak fra krav om generell studiekompetanse

§ 3-6 Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til enkelte kunstfag

Høgskolen i Lillehammer (HiL) foreslår unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til henholdsvis studiet *bachelor i film og TV* og til nytt *årsstudium i film, TV og nye medier*. Søkere til slike studier blir innkalt til omfattende intervjuer. HiL mener at kravet om generell studiekompetanse ikke er spesielt relevant for opptak til denne utdanningen.

Etter gjeldende bestemmelser er disse studietilbudene ved HiL i dag ikke kategorisert som kunstfag. De vurderes sammenliknbare med studier i film og TV ved andre institusjoner som tilbyr slike, og hvor opptaksgrunnlaget er generell studiekompetanse.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på forslaget fra HiL.

Kapittel 4 Spesielle opptakskrav

§ 4-4 Spesielle opptakskrav til arkitektur og teknologiske fag

Høgskolen i Østfold (HiØ) foreslår å likestille søkere med nyere to-årig fagskoleutdanning i tekniske fag, som ikke oppfyller norskkravet, jf. § 2-4, og søkere med generell studiekompetanse, ved opptak til treterminordningen (ingeniørutdanning).

Treterminordningen tilbys i dag bare til søkere som tas opp med grunnlag i generell studiekompetanse og som ikke oppfyller de fastsatte tilleggskrav i matematikk og fysikk. Treterminordningen er i dag ikke tilpasset søkere med fagskoleutdanning i tekniske fag. Disse kan i dag kvalifisere seg for opptak til ingeniørutdanning ved å dokumentere tilsvarende kunnskaper i matematikk og fysikk enten gjennom fagskoleutdanningen eller ved å ta tilleggsfag.

Departementet foreslår nå endringer i tråd med forslaget fra HiØ. Endringene vil innebære at søkere med toårig fagskoleutdanning i tekniske fag også kan tas opp til treterminordningen og derved får flere muligheter til ingeniørutdanning.

Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) planlegger oppstart av ny bachelorutdanning i utøvende tradisjonshåndverk. Studieplanen er ennå ikke vedtatt. Det planlagte studiet vil ligge nært opp til eksisterende bachelorprogram i *teknisk bygningsvern og restaureringsarbeider*. Dette programmet har tilleggskrav for opptak: *Dokumentasjon av eget arbeid og bestått opptaksprøve*. HiST ønsker å fjerne disse tilleggskravene og mener at fagbrev er tilstrekkelig tilleggskrav til generell studiekompetanse.

HiST foreslår at tilsvarende gjøres gjeldende for opptak til det planlagte studiet *Utvøende tradisjonshåndverk*, dvs. at det kreves relevant fagbrev i tillegg til GSK.

Departementet foreslår en endring i § 4-4 i tråd med forslaget fra HiST.

§ 4-7 Spesielle opptakskrav til pedagogiske fag

Nye forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13 ble sendt på høring 31. august 2012. Her ble det bl.a. foreslått å innføre spesielle opptakskrav for faglærerutdanningene i praktiske og estetiske fag, dvs. minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 eller bedre i norsk. Det ble ikke foreslått tilsvarende krav i matematikk av rekrutteringshensyn. Det ble vist til at opptakskravet skulle vurderes i forbindelse med revisjon av opptaksforskriften. Forslaget ble kommentert i høringsrunden. Flere høringsinstanser mente at de spesielle opptakskravene bør innføres som foreslått og at det i tillegg bør kreves karakteren 3 i matematikk.

Departementet foreslår at det innføres karakterkrav i § 4-7 som innebærer minimum 35 skolepoeng og karakteren 3 i norsk som grunnlag for opptak til faglærerutdanningene i praktiske og estetiske fag. Høringsinstansene bes vurdere dette og om karakterkravet

også bør omfatte karakteren 3 eller bedre i matematikk. Høringsinstansene bes også vurdere spørsmålet om iverksettelsestidspunkt.

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) foreslår innført spesielle opptakskrav til det høyskolen omtaler som *faglærerutdanning for to-språklige lærere*. Departementet viser til at dette ikke er en faglærerutdanning regulert av forskrift om rammeplan, og foreslår derfor at betegnelsen endres til *tre-årig lærerutdanning for tospråklige lærere – morsmålslærere*.

For opptak til slik utdanning foreslås krav om karakteren 3 i norsk og tospråklig kompetanse etter nærmere regler fastsatt av institusjonen.

I tillegg til å gi vurdering av forslagene, bes høringsinstansene vurdere spørsmålet om iverksettelsestidspunkt.

§ 4-10 Spesielle opptakskrav til diverse fag

Universitetet i Tromsø (UiT) foreslår at søkere til studier i samiske språk ved UiT skal kunne unntas fra krav om generell studiekompetanse i spesielle tilfeller. I § 3-5 går det frem at det kan gjøres unntak for kravet om generell studiekompetanse til slike studier som er nevnt i § 4-10 fjerde strekpunkt, som stiller krav om å dokumentere kunnskaper i samisk, og som kun omfatter Samisk høgskole. UiT ønsker at bestemmelsen skal utvides til også å gjelde for deres studier.

Departementet foreslår at gjeldende bestemmelse på dette punkt endres slik at den omfatter opptak til alle læresteder som tilbyr studier i samiske språk

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) planlegger å etablere et nytt bachelorstudium i prehospitalt arbeid – paramedic. Dette vil være en helsefaglig utdanning og det vil derfor kreves autorisasjon etter helsepersonelloven for kandidater før de kan utøve yrket. HiOA tar sikte på studiestart høsten 2014.

Departementet bemerker at studiet neppe vil bli igangsatt før det foreligger vedtak om autorisasjon for ferdige kandidater fra Helse- og omsorgsdepartementet. Hvis studentene skal kunne få kompetansebevis for utrykningskjøretøy i tredje år, må de ha førerkort klasse B (personbil) ved studiestart. HiOA foreslår også en fysisk opptaksprøve.

Departementet sender forslaget på høring. Det understrekes at spørsmålet om autorisasjon må avklares fra Helse- og omsorgsdepartementet før bestemmelsen kan fastsettes.

Kapittel 6. Politiattest ved opptak til høyere utdanning

6-4 Andre utdanninger der det kreves politiattest. Politiattestens innhold

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) ber om at det stilles krav om politiattest ved opptak til det planlagte studiet i Prehospitalt arbeid – paramedic, med samme innhold som politiattest som må fremlegges for helsepersonellutdanninger.

Departementet foreslår en utvidelse av § 6-4 tredje ledd, slik at kravet om politiattest omfatter søkere til slik utdanning. Også dette forslaget forutsetter autorisasjon fra Helse- og omsorgsdepartementet før eventuell fastsettelse.

Kapittel 7. Rangering av søkere ved opptak

§ 7-6 Karakterpoeng for 23/5-søkere

Universitetet i Oslo (UiO) viser til artikkel 4 i overenskomsten mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om adgang til høyere utdanning. UiO ber om at søkere skal kunne poengberegnes på grunnlag av en blanding av norsk og nordisk videregående utdanning slik at det blir samsvar mellom opptaksforskriften og den nordiske overenskomsten.

Departementet foreslår på denne bakgrunn endring i § 7-6 i tråd med forslaget fra UiO.

3. Høringsfrist

Høringsuttalelser sendes Kunnskapsdepartementet på e-post til postmottak@kd.dep.no innen 23. oktober 2013.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Fredrik Dalen Tennøe
avdelingsdirektør

Vedlegg:

Forslag til endringer i opptaksforskriften

Liste over høringsinstanser

Adressater:

Universiteter og høyskoler
Samordna opptak
Utdanningsdirektoratet
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Videregående skoler
Elev- og studentorganisasjonene

Kopi

Universitets- og høyskolerådet
Nettverk for private høyskoler
Rådet for fylkeskommunale fagskoler
Forum for fagskoler
Lærerorganisasjonene
Forskerforbundet
Justisdepartementet
Statens lånekasse for utdanning
NAV
VOX
NOKUT